

NOTAT Indberetning af utilsigtede hændelser blandt sygeplejersker

- Andelen af sygeplejersker der svarer at de har forårsaget en utilsigtet hændelse er højere i regionerne (66 %) end i kommunerne (42 %).
- Henh. 33 % og 26 % af de regionale og kommunale sygeplejersker svarer, at de har forårsaget en utilsigtet hændelse inden for det seneste år.
- Blandt de sygeplejersker som har forårsaget en utilsigtet hændelse inden for det seneste år, har 76 % af de regionalt ansatte sygeplejersker rapporterede denne til Dansk Patientsikkerheds Database (DPSD). Denne andel er 70 % blandt de kommunalt ansatte sygeplejersker. Den primære årsag til ikke at rapportere de utilsigtede hændelse er tidsmangel (regionalt ansatte) og en vurdering af at hændelsen var så ubetydelig, at det ikke vurderes relevant at indberette den (kommunalt ansatte).
- Ca. 3 ud af 4 angiver, at arbejdspladserne i høj grad eller i nogen grad er omhyggelige med rapporteringen af utilsigtede hændelser til DPSD.

Resultaterne i dette notat skal læses ud fra, at sygeplejersker i henh. den regionale og kommunale sektor har forskelligt udgangspunkt for utilsigtede hændelser. Regionerne har haft længere tradition for at rapportere utilsigtede hændelser, hvilket kan påvirke bevidstheden om hvad en utilsigtet hændelse er. Dette bekræftes også af den forholdsvist store andel af de kommunale ansatte sygeplejersker som anvender "ved ikke" som svar på spørgsmålet om hvorvidt respondenterne har forårsaget en utilsigtet hændelse (se tabel 1).

Utilsigtede hændelser forårsaget af sygeplejersker

66 % af sygeplejersker ansat i regionerne og 42 % af sygeplejersker i kommunerne svarer, at de har forårsaget en utilsigtet hændelse¹, jf. tabel 1. Hver tredje af de regionalt ansatte svarer, at den seneste utilsigtede hændelse er forårsaget inden for det seneste år. Denne tilsvarende andel er 26 % blandt de kommunalt ansatte sygeplejersker.

Tabel 1. Har du i forbindelse med dit arbejde forårsaget en utilsigtet hændelse?

	Regioner	Kommuner
Ja	66 %	42 %
... indenfor de seneste 12 måneder	33 %	26 %
Nej	26 %	42 %
Ved ikke	8 %	15 %
Ikke relevant	0 %	1 %
Total	100 %	100 %

Anm.: Sygeplejersker i beskæftigelse og angiver at udføre sygeplejearbejde, n=1.204 i regioner og n=373 i kommuner. For besvarelsen "indenfor de seneste 12 måneder" indgik 392 regionale og 96 kommunale sygeplejersker. Rækkerne summerer ikke nødvendigvis til 100 %, da der er foretaget afrunding. Der er signifikant fordel mellem regioner og kommuner.

¹ Ved utilsigtede hændelser forstås hændelser og fejl, som ikke skyldtes patientens sygdom, og som enten er skadevoldende eller kunne have været skadevoldende. En utilsigtet hændelse omfatter en begivenhed, der forekommer i forbindelse med sundhedsfaglig virksomhed, herunder også præhospitals indsats eller i forbindelse med forsyning af og information om lægemidler.

Blandt de sygeplejersker der har svaret, at de i forbindelse med deres arbejde har forårsaget en utilsigtet hændelse inden for det seneste år, rapporterede 76 % af de regionalt ansatte sygeplejersker denne til DPSD. Den tilsvarende andel er 70 % blandt de kommunalt ansatte sygeplejersker, jf. tabel 2.

Tabel 2. Rapporterede du den seneste utilsigtede hændelse, som du forårsagede til DPSD?

	Regioner	Kommuner
Ja	76 %	70 %
Nej	22 %	26 %
Ved ikke/Husker ikke	2 %	4 %
Total	100 %	100 %

Anm.: Sygeplejersker i beskæftigelse og angiver at udføre sygeplejearbejde, n =392 i regioner og n=96 i kommuner. Rækkerne summerer ikke nødvendigvis til 100 %, da der er foretaget afrunding. Der er signifikant fordel mellem regioner og kommuner

Blandt de 22 % regionalt ansatte sygeplejersker som har svaret, at de ikke har rapporteret den seneste utilsigtede hændelse til DPSD, angives tidsmangel som den primære årsag til den manglende indberetning (se tabel 3).

Blandt de 26 % kommunalt ansatte sygeplejersker som har svaret, at de ikke har rapporteret den seneste utilsigtede hændelse til DPSD, angives en vurdering af at hændelsen var så ubetydelig, at indberetning ikke vurderes relevant, som den primære årsag til den manglende rapportering (se tabel 3).

Tabel 3. Hvorfor rapporterede du ikke den seneste utilsigtede hændelse, du forårsagede til DPSD? (sæt evt. flere krydser)

	Regioner	Kommuner
Jeg havde ikke tid til det	62 %	36 %
Jeg vurderede at hændelsen var så ubetydelig, at det ikke var relevant	35 %	44 %
Jeg glemte det	14 %	12 %
Jeg var ikke klar over hvordan jeg skulle rapportere hændelsen	13 %	4 %
Andre årsager	12 %	28 %
Jeg regnede med at andre ville rapportere hændelsen	5 %	8 %
Jeg var bange for sanktioner	1 %	0 %
Ved ikke	4 %	0 %

Anm.: Sygeplejersker i beskæftigelse og angiver at udføre sygeplejearbejde. Rækkerne summerer ikke til 100 %, da der var mulighed for at sætte flere kryds.

Arbejdspladsens tilgang til rapportering af utilsigtede hændelser

Afslutningsvist spørges sygeplejerskerne om de vurderer, at man på deres arbejdsplads er omhyggelig med at rapportere utilsigtede hændelser til DPSD. 3 ud af 10 mener at dette i høj grad er tilfældet, og knap halvdelen angiver at dette i nogen grad er tilfældet, jf. tabel 4. Der er ingen signifikant forskel på region og kommune, når "ved ikke" ekskluderes. Tabel 4 og 5 baseres på alle der har forårsaget en utilsigtet hændelse uanset om det er inden for det seneste år eller længere tid siden.

Tabel 4. I hvor høj grad vurderer du, at man på din arbejdsplads er omhyggelig med at rapportere utilsigtede hændelser til Dansk Patientsikkerhedsdatabase?

	Regioner	Kommuner
I høj grad	29 %	31 %
I nogen grad	48 %	40 %
I mindre grad	19 %	19 %
Slet ikke	1 %	3 %
Ved ikke/kan ikke vurdere	3 %	7 %
Total	100 %	100 %

Anm.: Sygeplejersker i beskæftigelse og angiver at udføre sygeplejearbejde, n=1203 i regioner og n=370 i kommuner. Rækkerne summerer ikke nødvendigvis til 100 %, da der er foretaget afrunding. Der er ikke signifikant mellem regioner og kommuner, når ved ikke/kan ikke vurdere fjernes fra analysen.

Den største barriere for indrapportering af alle utilsigtede hændelser til DPSD på arbejdspladsen generelt vurderes, at være manglende tid og ressourcer hos sundhedspersonalet. Den næststørste barriere for indrapportering af alle utilsigtede hændelser til DPSD på arbejdspladsen generelt vurderes, at være manglende forståelse for nødvendigheden af at rapportere utilsigtede hændelser (se tabel 5).

Tabel 5. Hvad vurderer du er den største barriere for, at alle utilsigtede hændelser på din arbejdsplads bliver rapporteret til Dansk Patientsikkerhedsdatabase?

	Regioner	Kommuner
Manglende tid/ressourcer hos sundhedspersonalet	59 %	52 %
Manglende forståelse for nødvendigheden af at rapportere utilsigtede hændelser	19 %	17 %
Andet	5 %	5 %
Manglende viden om hvordan man rapporterer utilsigtede hændelser	4 %	8 %
Frygt for sanktioner	6 %	9 %
Ved ikke/kan ikke vurdere	7 %	10 %
Total	100 %	100 %

Anm.: Sygeplejersker i beskæftigelse og angiver at udføre sygeplejearbejde, n=1204 i regioner og n=370 i kommuner. Rækkerne summerer ikke nødvendigvis til 100 %, da der er foretaget afrunding. Der er signifikant fordel mellem regioner og kommuner.

Metode

Tallene er baseret på DSR/Megafons medlemspanel med en svarprocent på 47 % og 2.093 respondenter, hvoraf 1.705 var beskæftiget i et sygeplejefagligt job. I dette notat indgår kun sygeplejerskers ansat i den regionale og kommunale sektor som udgør 1.578 respondenter.

Bilag. Spørgerammen om utilsigtede hændelser

B1. Er du i beskæftigelse, uden for beskæftigelse, på orlov eller er du studerende?

- a. I beskæftigelse som sygeplejerske i basisstilling
- b. I beskæftigelse som sygeplejerske med specialistfunktion
- c. I beskæftigelse som sygeplejerske med ledelsesfunktion
- d. I beskæftigelse i anden stilling
- e. Midlertidigt uden beskæftigelse (fx orlov, ledighed, videreuddannelse m.v.)
- f. Er sygeplejestuderende
- g. Andet (herunder efterløn, pensionist m.v.)
- h. Ved ikke

[Spørgsmål B2 stilles kun til deltagere, der svarer "a", "b", "c" eller "d" i spørgsmål B1]

B2. I hvilken sektor arbejder du - dvs. hvilken overenskomstaftale er du underlagt?

- a. Stat (statslig overenskomst)
- b. Regioner (Danske Regioner)
- c. Kommune (Kommunernes Landsforening)
- d. Privat (privat overenskomst, f.eks. Dansk Arbejdsgiverforening, Praktiserende lægers Arbejdsgiverforening, Regulativ for lægekonsultationer o.l.)
- e. Andet
- f. Ved ikke

B3. Hvilken kreds i Dansk Sygeplejeråd hører du til?

(Kredsen svarer til den region du arbejder i, men hvis du ikke er i beskæftigelse, er det den region du bor i).

- a. Kreds Hovedstaden
- b. Kreds Sjælland
- c. Kreds Syddanmark
- d. Kreds Midtjylland
- e. Kreds Nordjylland
- f. Ved ikke

B4. Har du et tillidshverv i Dansk Sygeplejeråd?

- a. Ja, jeg er tillidsrepræsentant/-suppleant
- b. Ja, jeg er arbejdsmiljørepræsentant/-suppleant
- c. Ja, jeg har et andet tillidshverv end ovenstående
- d. Nej, jeg har ikke noget tillidshverv i DSR
- e. Ved ikke

[Spørgsmål B5 stilles kun til deltagere, der svarer "a"- "d" i spørgsmål B2]

B5. Udfører du sygeplejearbejde i dit nuværende job?

Med sygeplejearbejde menes enten at udføre sygepleje, at lede og koordinere sygepleje, at formidle sygepleje eller at udvikle sygepleje.

- a. Ja
- b. Nej
- c. Ved ikke

[Spørgsmål B6 stilles kun til deltagere, der svarer "c" i spørgsmål B2]

B6. Hvor arbejder du?

- a. Psykiatrien (fx lokal/social/distriktpsychiatri)
- b. Plejehjem

- c. Sundhedsplejen
- d. Hjemmeplejen
- e. Integreret ordning/dag- og døgn institution
- f. Kommunal forvaltning
- g. Andet

[Spørgsmål B7 stilles kun til deltagere, der svarer "b" i spørgsmål B2]

B7. Hvilken type afdeling/ambulatorium er du ansat på?

- a. Medicinsk
- b. Kirurgisk
- c. Psykiatrisk
- d. Øvrige
- e. Ikke ansat på en afdeling/et ambulatorium på et hospital
- f. Ved ikke

[Spørgsmål 1 stilles kun til deltagere, der svarer "a" i spørgsmål B5]

De følgende spørgsmål handler utilsigtede hændelser

Ved utilsigtede hændelser forstås hændelser og fejl, som ikke skyldtes patientens sygdom, og som enten er skadevoldende eller kunne have været skadevoldende. En utilsigtet hændelse omfatter en begivenhed, der forekommer i forbindelse med sundhedsfaglig virksomhed, herunder også præhospital indsats eller i forbindelse med forsyning af og information om lægemidler.

1. Har du i forbindelse med dit arbejde forårsaget en utilsigtet hændelse?

- a. Ja
- b. Nej
- c. Ved ikke/husker ikke

[Spørgsmål 2-3 stilles kun til deltagere, der svarer "a" i spørgsmål 1]

2. Hvornår forårsagede du senest en utilsigtet hændelse?

- a. Indenfor de seneste 12 måneder
- b. For mere end 12 måneder siden
- c. Ved ikke/kan ikke huske

3. Rapporterede du den seneste utilsigtede hændelse, som du forårsagede til Dansk Patientsikkerheds Database?

- a. Ja
- b. Nej
- c. Ved ikke/Husker ikke

[Spørgsmål 4 stilles kun til deltagere, der svarer "b" i spørgsmål 3]

4. Hvorfor rapporterede du ikke den seneste utilsigtede hændelse, du forårsagede til Dansk Patientsikkerheds Database? (sæt evt. flere krydser)

- a. Jeg glemte det
- b. Jeg havde ikke tid til det
- c. Jeg vurderede at hændelsen var så ubetydelig, at det ikke var relevant
- d. Jeg var bange for sanktioner
- e. Jeg var ikke klar over hvordan jeg skulle rapportere hændelsen
- f. Jeg regnede med at andre ville rapportere hændelsen
- g. Andre årsager (uddyb gerne)
- h. Ved ikke

[Spørgsmål 5 stilles kun til deltagere, der svarer "a" i spørgsmål B5]

5. Har du overværet en kollega/kolleger forårsage en utilsigtet hændelse?
- Ja
 - Nej
 - Ved ikke/husker ikke

[Spørgsmål 6 stilles kun til deltagere, der svarer "a" i spørgsmål 5]

6. Rapporterede du den seneste utilsigtede hændelse som du overværede, at en kollega forårsagede til Dansk Patientsikkerheds Database?
- Ja
 - Nej
 - Ved ikke/Husker ikke

[Spørgsmål 7 stilles kun til deltagere, der svarer "b" i spørgsmål 6]

7. Hvorfor rapporterede du ikke den seneste utilsigtede hændelse, som du overværede en kollega forårsage til Dansk Patientsikkerheds Database? (sæt evt. flere krydser)
- Jeg gik ud fra, at den pågældende kollega selv rapporterede hændelsen
 - Jeg glemte det
 - Jeg havde ikke tid til det
 - Jeg vurderede at hændelsen var så ubetydelig, at det ikke var relevant
 - Jeg var bange for sanktioner
 - Jeg ville ikke "sladre" om mine kolleger
 - Jeg var ikke klar over hvordan jeg skulle rapportere hændelsen
 - Andre årsager (uddyb gerne)
 - Ved ikke

[Spørgsmål 8-9 stilles kun til deltagere, der svarer "a" i spørgsmål B5]

8. I hvor høj grad vurderer du, at man på din arbejdsplads er omhyggelig med at rapportere utilsigtede hændelser til Dansk Patientsikkerhedsdatabase?
- I høj grad
 - I nogen grad
 - I mindre grad
 - Slet ikke
 - Ved ikke/kan ikke vurdere
9. Hvad vurderer du er den største barriere for, at alle utilsigtede hændelser på din arbejdsplads bliver rapporteret til Dansk Patientsikkerhedsdatabase?
- Manglende tid/ressourcer hos sundhedspersonalet
 - Manglende forståelse for nødvendigheden af at rapportere utilsigtede hændelser
 - Frygt for sanktioner
 - Manglende viden om hvordan man rapporterer utilsigtede hændelser
 - Andet (uddyb gerne)
 - Ved ikke/kan ikke vurdere